

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 6.—, polletno Din 12.—,
celoletno Din 24.—

Ne boste se oprali

Z dežele nam prihajajo priznalna pisma naših somišljenikov in mnogih dosedanjih naših političnih nasprotnikov, ki nam zagotavljajo: Imeli ste prav, ko ste ob volitvah pisali, da nam klerikalci ne bodo priborili avtonomije, da sploh ne bodo izvršili nobene svoje obljube glede zmanjšanja davkov, znižanja cen, premestitve naših vojakov in drugega. — Tako podobno se glasijo razna ta pisma. Pomenljiva so zlasti ona, ki so jih pisali dosedanji naši nasprotniki, ker povedo, da se tudi zaslepljenec odpirajo oči.

Seveda boli klerikalne voditelje, da jim farbarija na deželi ne uspeva več tako kakor pred volitvami. Klerikalni volilci, prenasršeni klerikalnih obljub, so čakali in čakali, kdaj pride obljubljeni klerikalni raj. Ko ga ni bilo, so pričeli iskati informacij drugje in segati po naprednem časopisju, ki razkrinkuje klerikalno, protiljudsko politiko. Žal, da je med slovenskim ljudstvom še mnogo ljudi, ki si ne upajo prijeti v roke naprednega časopisa, ker so jim farovži vzeli vsako razsodnost in samostojno mišljenje. Takim ljudem, ki niso posebno brihtni, lahko klerikalni listi še dalje vežejo otrobe.

Dejstvo, ki ga ne more izpodbiti še tako zavito pisanje klerikalnega časopisa in zverženo govoričenje na klerikalnih shodih in prireditvah, je, da je 21 slovenskih klerikalnih poslancev sokrivo na današnjih razmerah, ker so klerikalci s podpisanjem Markovega protokola omogočili samoradikalno vlado, ki nas danes na debelo osrečuje ravno z nasprotnim od tega, kar so z vso gotovostjo obljubljali klerikalni agitatorji ob volitvah.

Povišani davki, kuluk, povišane cene na železnicah, slaba zunanja politika, ki je povzročila zasedbo Reke po Italiji, draginja, odpuščanje slovenskega uradništva in častnikov, čaka nas še visoko povišanje taks, to je blagoslov 18. marca. Z 18. marcem so vzeli klerikalci, ki so dobili v Sloveniji skoro vse poslance, nase odgovornost za Slovenijo. S pametno politiko bi lahko 21 poslancev odvrnilo mnogo zla, ki je sedaj prišlo nad nas. Da klerikalna politika ne bo pametna, se je videlo takoj po volitvah, ko se je SLS pričela družiti z radičevci, nato pa v zvezi z njimi in bosanskimi mohamedanci spravila na krmilo velesrbske radikalce.

Klerikalci so proti vidovdanski ustavi in so hoteli avtonomijo, a so dosegli to, da nam vlada danes samovolja radikalcev.

Vidovdanska ustava, ki predvideva enakopravnost vseh plemen in slojev ter vpošteva z razdelitvijo v oblasti krajevne posebnosti, še ni izvedena. Namesto nje in namesto avtonomije so nam klerikalci pomagali ustvariti radikalski režim, katerega sadove že poznamo — kakor v zasmeh obljubljenemu klerikalnemu avtonomističnemu paradizu.

Naj se danes klerikalci perejo v svojem časopisju, kolikor se hočejo, naj le vabijo občine na proteste proti kuluku, to jim pred razumnimi ljudmi ne more koristiti. To so le obupni poizkusi, da bi svojim podeželskim somišljenikom, ki se jim puntajo, zopet natresli peska v oči.

Jugoslovanski zadružni kongres v Celju

V Celju se je vršil minuli petek in soboto kongres Glavnega zadružnega saveza iz Beograda. Za kongres je vladalo veliko zanimanje, kar priča zlasti številna udeležba zadružnikov iz vseh krajev naše domovine. Kongresa so se udeležili tudi zastopniki zadružništva iz Švice, Nemčije in Češkoslovaške. Celjsko prebivalstvo je sledilo kongresu z velikim zanimanjem; raz mnogo hiš so plapolale narodne in državne zastave.

V nedeljo pa je sledilo v dvorani Mestne hranilnice slavnostno zborovanje povodom 40letnice Zadružne zveze v Celju. Zborovanja so se udeležili: predsednik Glavnega zadružnega saveza Jugoslavije dr. Korošec z vsem upravnim odborom, načelnik zadružnega oddelka v ministstvu za poljedelstvo dr. Stojković, zastopnik Zveze uradniških zadrug dr. Kukovec, celjski župan dr. Hrašovec, inozemski gostje in mnogi zadružniki.

Zborovanje je vodil predsednik celjske Zadružne zveze dr. Božič, ki je uvodoma iskreno pozdravil številne goste. Nato se je spominjal dveh odličnih umrlih slovenskih zadrugarjev: Mihaela Vošnjaka in dr. Kreka. Ko so bili prečitani številni brzojavni pozdravi, so čestitali Zvezi doktor Korošec, dr. Stojković v imenu ministra za poljedelstvo in drugi. Govorniki so se tudi spominjali jugoslovenskih zadrug v Italiji in Avstriji. Ob sklepu je g. Lesničar predaval o razvoju te Zveze in nato razdelil spominski spis Zadružne zveze v Celju ob priliki 40letnice njenega obstoja 1883.—1923.

Politični pregled

Zelo slabe razmere so zavladele pri nas samo zato, ker imamo radikalno vlado, ki so ji pomagali na površje naši klerikalci. Ti sicer to tajijo, ker jim je neprijetno prevzemati odgovornost za vse zlo, ki prihaja od radikalske vlade. Z omogočitvijo radikalske vlade so, kar je jasno,

klerikalci sokrivi današnjih razmer.

Iz slepega sovraštva proti demokratom so klerikalci pomagali ustvariti samoradikalno vlado in tako danes po krivdi klerikalcev ter njihovih zaveznikov radičevcev in bosanskih muslimanov ni v vladi demokratov, ki bi edini mogli napraviti red v državi. Demokrati zahtevajo enakopravnost vseh plemen ter slojev in le na podlagi takega načela sta možna v državi pravica in red.

Sicer so pa radikalci v stalni zadregi, ker nimajo nikdar sigurne večine v narodni skupščini. Demokrati prinašajo na dan vse njihove lumparije in radikalci se ne morejo niti braniti, ker so njihove lumparije preveč očitne. Zato sedanja

vlada živi samo iz dneva v dan

in čaka žalostnega konca.

Medtem ko je pri nas tak nered, lahko dela Italija z Reko na naš račun, kar se ji zljubi. Naša vlada je mirna in čaka, da se bo italijanski vladi zopet zljubilo pogajati se. Tudi naše notranjske in primorske brate preganja Italija na vse mogoče načine. Odvzela jim je celo slovenske šole. Na velik odpor naših ljudi proti tem ukrepom italijanskih oblasti in pa radi sramote pred svetom se je italijanska vlada vendarle malo oplašila in je omilila protislovenske šolske naredbe. Pravega prijateljstva in sosedstva med nami in Italijo ne bo nikdar, ker nas Italijani nikdar ne bodo pustili v miru.

Med našo državo in Bolgarsko se vršijo v bolgarskem glavnem mestu nova pogajanja radi raznih spornih zadev. Pri otvoritvi pogajanj je govoril bolgarski ministrski predsednik Cankov tudi

o obnovitvi prijateljstva med Bolgari in Srbi.

kar bi bilo v resnici želeti. Vendar pa morajo Bolgari najprej pokazati s svojim delom, da hočejo prijateljske odnose z nami. Dokler bolgarska vlada ne zatre makedonstvujuščih, ki napadajo naša ozemlja, pa samo lepim besedam ni svetiti prevelikega zaupanja.

V Nemčiji še vedno ni nobenega zboljšanja. Nemška marka je danes že manj vredna nego sovjetski rubelj in je potemtakem najslabši denar na svetu. Težki

notranji nemiri v Nemčiji

nikakor nočejo ponehati, ker je draginja taka, da se računa samo še na milijonske vsote. Pred Francijo je Nemčija popolnoma kapitulirala in je privolila skoro v vse pogoje, ki so zelo težki. Na podlagi tega nemškega odnehanja so izjavili Francozi, da so pripravljeni pogajati se z Nemčijo.

Dopisi

RADOVLJICA. Naše marljivo Sokolsko gledališče praznuje v nedeljo dne 14. t. m. slavnost stote predstave z dr. I. Lahovim igrokazom «Noč na Hmeljniku». Začetek ob osmih zvečer.

KAMNIK. Tujec, ki se vozi po cestah kamniškega okraja, upravičeno zabavlja. Ob suši požiraš prah, ob deževju pa gaziš po blatu do gležnjev. Obcestnih jarkov sploh ni ali pa so že zdavnaj zopet z blatom zasuti. Ceste se popisajo namesto z lomljenim gramozom z gramozom, navoženim iz strug ali pa še celo iz rjiv. Čestni odbor pod načelstvom g. Benkoviča je spravil ceste v tako stanje, da bo potreba ogromnih vsot, ako jih bodo hoteli spraviti zopet v red. Tega se sedaj Benkovič zaveda in skuša zato vse stroške naprtiti posameznim že itak največjim davkoplačevalcem. Razumeti ne moremo, na kak način naj se prisilijo le trgovci in obrtniki, da plačajo vso popravilo kot vzdrževanje cest z izrednimi prispevki, ko že druga bremena težko prenašajo. Omeniti moramo, da presegajo izredni prispevki za ceste ponekod višino državnih davkov. Vprašamo finančno delegacijo, ali je v skladu z zakonom, da se pobira za ceste poleg že zakonitih doklad še izreden prispevek, ki znaša pri enem samem trgovcu polletno nad 7000 Din ter s tem ogroža davčno zmožnost istega. Naravno je, da so trgovci in obrtniki skrajno ogorčeni ter da so proti takemu odiranju pri tozadnem sestanku odločno protestirali. Ako že hoče okrajni cestni odbor lobiti denar za popravilo cest, nimamo nič proti temu, ako bi se ta pobiral od vsakega posestnika konj, koles

in motornih vozil v vsem okraju, ne pa samo od približno 50 oseb, katere so primorane posluževati se železniških vagonov. Jasno je, da teh 50 oseb ne more s svojimi prispevki vzdrževati vseh okrajnih cest, ako trdi se jim odzame vse premoženje. Največje ogorčenje pa je povzročil Benkovič s svojo pristransko odmero prispevkov, pri kateri so je uporabljala dvojna mera. Nekateri plačajo le 10 Din od vagona, drugi 22, mnogi pa celo več. Po že izgotovljeni odmeri in izstavitvi plačilnih nalogov, glasečih se le na zneske brez kakih drugih podatkov, je okrajni cestni odbor ponujal ponekod celo 40 odst. popusta, ako se prispevki takoj plačajo. Čemu dvojna mera in mešetarski popust, ako bazira odmera izrednih prispevkov na zakoniti podlagi. Davkoplačevalci iz navedenih razlogov temu predvojnemu cestnemu odboru ne morejo več zaupati ter zato upravičeno zahtevajo, da vlada napravi red.

ŠOŠTANJ. V nedeljo popoldne se je vršil ob priliki občenega zbora krajevne organizacije JDS demokratični sestanek, ki je pokazal, da so naše pozicije trdne in zavedne. Demokrati so dali trgu župana, notarja g. Marinčeka, ki vodi občinski svet tako taktno in stvarno, da so sklepi večinoma soglasni, čeprav imajo socialisti sedem mandatov. Poročila so pokazala, da so pristaši stranke zelo marljivi na političnem, nacijskem in kulturnem polju in da nosijo glavno breme dela in gmotnih žrtev pri številnih kulturnih društvih. Radi prezaposlenosti ju župan Marinček odložil predsedstvo organizacije, bil pa je izvoljen za delegata h glavni strankini skupščini. Za novega predsednika krajevne organizacije je bil soglasno izvoljen g. Rihtarič. V odboru so marljivi pristaši iz vseh slojev. Mesto blagajničarke je prevzela agilna gospodična Janežičeva. Poročilo o politični situaciji in smernicah za delo v organizaciji je podal na nedeljskem sestanku g. dr. Reisman iz Maribora.

JESENICE. Pri nas se nam je nudila predpustna slika že 4. t. m. Radikalna voditelja Keršpaumer in Pavlič sta se repenčila, zato sta jo skupila. Ker je s takimi ljudmi težko drugače govoriti in sta izzivala, najprej eden, potem drugi, je neki Orjunaš zgrabil Pavliča in ga trikrat zaporedoma postavil na cesto. Bilo je lepo videti, kako je Pavlič izvajal radikalno telovadbo. Nato je bil na vrsti dika državnega uradništva g. Keršpaumer. Gledelec so se smejali iz vsega srca. Nihče pri nas ni za to,

da se rabi sila, a res je tudi, da gro vrč toliko, čas k vodnjaku, dokler se ne razbije. Vprašamo službene predstojnike g. Keršpaumerja, ali morejo še nadalje mirno gledati, kako ta avstrijski državljan, ki prejema za prazen nič našo plačo, sramoti ugled državne službe? — K temu poročajo z druge strani, da sta oklofutana prvaka Pavlič in Keršpaumer prihrumela v Ljubljano pritožiti se. A tu sta razaljena junak šele naletela na slabo. G. Stefanovič ni bil milostljiv. Vrgel ju je vun, češ, da je take ljudi treba izključiti iz stranke. Prav je imel g. Stefanovič, zato je moral te dni tudi on sam frčati od polne radikalne skleda. Škoda tako zvrhane skleda, kajne?

Kmetijski glasnik

VEČ JESENSKE PRAHE!

Njive, ki niso jeseni obdelane z ozimnicami ali kakim drugim sadežem (deteljo, lanom itd.), naj se jeseni preorajo in naj se puste čez zimo v sirovih brazdah! To velja še posebno za kraje, ki imajo težko zemljo, ki je že po svoji naravi potrebna bolj skrbnega obdelovanja in rahljanja, da nam bolj rodi.

Z jesensko praho vplivamo predvsem na **boljšo rodovitnost!** Čez zimo nam taka težka zemlja prezebe; postane rahla in prika, s tem pa veliko bolj živa in delavna in posledno tudi bolj rodovitna kakor sicer. V dobro zrahljani zemlji je vse več življenja in več rodovitosti kakor v mrtvi težki zemlji. To rahljanje težke zemlje s pomočjo jesenske prahe je glavna prednost, ki jo ima jesensko preoravanje in ležanje v sirovih brazdah. V tem rahljanju tiči glavni pogoj za večjo rodovitost težke zemlje.

Jesensko preoravanje ima pa še razne druge dobre posledice. Tako obdelanih zemljišč **ni treba spomladati na novo obračati.** S tem si **prihranimo** v zgodnji spomladosti dosti dela, kar je veliko vredno v času, ko nas delo povsod lovi; po drugi strani pa ohranimo na ta način tudi vso vlažnost v zemlji, ki se je tekoni zime notri zbrala. Tudi to je veliko vredno zlasti za zgodnje posetve spomladnega žita, ki mu zimska vlaga posebno dobro ugaja.

GREBENČAN:

Trinajsti snubec

(Konec.)

«To so kapljice sv. Ciprijana; piti jih morate — trikrat po tri kapljice na dan.» — Nato ji je steklenico še močneje pritisnila na usta, starka se je pričela zvijati in jokati.

«Piti jih morate — trikrat po tri kapljice — zavoljo mene, Naceta in strahov. Tako je naročila Mižurka, ki čita Duhovno brambo, in tega se morate držati, če hočete, da bo prav.»

«Pila bom, če je rekla ona,» je starka prišla steklenico. «Koliko? — Tri kapljice, praviš?»

«Samo tri kapljice. Odprite usta, požirajte, jaz bom štela...»

Loparka se je naslonila na peč in pokorno zazijala. Ančka je nagnila steklenico. «Ena, dve,» je štela z vso natančnostjo — «tri» — takrat se ji je stresla roka, starki je zaigralo v grlu, zaliti jo je hotela tekočina, ki je pomotoma pritekla iz steklenice.

«Ančka, joj!» jo je starka pahnila od sebe,

«Matka, vi ste krivi! Zakaj me suvate, kadar pijete blagoslov?» — Zadnjo besedo je že govorila na pragu v čumnatu, kamor se je umaknila, da bo tamkaj popila določeno število kapljic, kjer je ne bo nihče motil in tresel njene roke.

«Ena — dve — tri,» je mrmrala v mračni čumnati; nato je pritajeno zakašljala — zaletela se ji je četrta kapljica — tudi ona je prelomila Mižurkino zapoved...

Studenc v Loparjevi dolinici je šumljal svojo večerno pesem. Bora in z zavihanimi rokavi je sedela Križarjeva Mina na klopici pod košato vrbo, zr ča v žleb, pod katerega je postavila škafo, da si nastreže vode. Prijal ji je večerni hlad, kajti vroče je bilo tisto popoldne in težko je morala delati na polju. Počasno curljanje vsled suše oslabelega studenca ji je nudilo prilžnost, da je odtrgala svoje mlade misli od vsakdanjih opravkov; tu se je dalo prijetno misliti na fanta, na njegove obiske ter na Kraguljevo Pepo, njeno najboljšo prijateljico.

Križarjeva Mina je bila na videz tiho in mirno dekle, v resnici pa je bila navihana in nagajiva. Njena sicer mehka beseda je postala v nejevolji zbadljiva; celo nos se

ji je zaničljivo vihal in glava se ji je ošabno dvigala v domišljiji, da je več, kot so drugi sosedje.

Tisti večer pa Mina ni bila slabe volje. Že je imela veliko pesmic ter prežvižgala nekaj poskočnic; žleb ji je medtem napolnil škafo, ki ga je postavila poleg sebe. Nič se ji ni mudilo iz dolinice; upala je, da bo njeno petje in požvižgavanje privabilo Loparjevo Ančko, kukajočo iz za hišnega oglasila, ali Kraguljevo Pepo, s katero sta že marsikako uro presedeli ob studencu.

Ančka se radi Naceta ni mogla odzvati njenemu vabilu, Pepa pa je bila prosta ter ji bo zamerila, ako izostane...

«Pepica, dušica moja!» se je vzradovala, ko jo je videla prihajati po stezi. «Ti si mi še zvesta med nezvestimi — ti in on! In ker te ne marajo oni, ki te tudi niso vredni, naj bi te izgubila — za vedno? Ne, ne, Pepica! Napela bom vse sile, da ostaneš, dokler se ne zvežem z njim, ki te bo nadomestil.»

«Hohoho!» se je proti studencu prismetjalo čedno dekle, rdečega ter nekoliko napetega lica. Šaljivo se ji je priklonila ter je sedla na klop.

«Pepica,» se ji je Mina naslonila ma bujne prsi, «kaj bom počela, če te izgubim!

Slednjič je pa tudi to veliko vredno, ker preganjamo z zimsko praho plevel in razne živalske škodljivce, katerim ni obstanka, če jih zimski mráz ujame.

Za zemljo, ki je po svoji naravi drobna in tako rahla, da se ob vsakem času lahko obdeluje, nima seveda jesenska praha tistega pomena kakor za težko zemljo. Lahka zemlja, kakor je n. pr. peščena ali sprsteninska zemlja, je po vseh svojih naravnih lastnostih delavna in rodovitna, če ji le skrbimo za potrebna gnojila.

Če delamo jesensko praho za okopavine, n. pr. za krompir, peso itd., je prav, če je brazda bolj globoka kakor navadno. Če je plast dobra in dosti globoka, bodi v tem slučaju tudi brazda globočja, ker si na ta način povečamo plast rodovitne zemlje. Tudi drugod so s tem rodovitost dvignili.

Uvažujmo vse to in skušajmo rodovitost zemlje tudi s pomočjo jesenske prahe dvigniti! Skrbno delo mora imeti več uspeha!

PONOVO PRIMEŠAVANJE TUJE KRVI.

S cepljenjem domače živine s plemenjaki tuje pasme se je domača živina že marsikje izpodrinila. To vidimo v Prekmurju, kjer je danes sama simodolska živina. To vidimo na Štajerskem ob levem bregu Mure v ptuškem okraju, kjer je danes pincgavska goved. To vidimo pa tudi po drugih krajih, v ljubljanski okolici itd.

Tuje pasme so izpodrinile kri domače živine in tako se je nekdanja domača goved izpremenila po barvi, po vnanjosti in po lastnostih za užitek. Živali so se navzele lastnosti tuje pasme in so postale tej podobne. Če pa primerjamo vrednost tako precepljenih živali z vrednostjo živine izvirnega kraja, pa se pokaže precejšnja razlika v enem in drugem pogledu. Med simodolsko živino v Prekmurju in ono v Švici je velika razlika, in ravno tako tudi med pincgavsko živino ob Muri in v Pincgavu.

Pri nas vzrejene simodolske in pincgavske živali nimajo na pol tako ugodnih lastnosti kakor jih imajo v svojih domačih krajih. Naši

simodolci nam v svojih lastnostih tudi nazadujejo. Živali se kazé in pešajo. Temu ni krivo toliko naše podnebje in naša zemlja, kakor način naše reje in vse, kar je z njo v zvezi. Danes se slišijo čim dalje bolj glasovi, da je treba za zboljšanje krvi zopet tujih plemenjakov iz Švice in Pincgava.

Res je to, da bomo s tujimi plemenjaki osvežili vso kri in prinesli novih moči za zboljšanje domače živine, toda za koliko časa, če ostane sicer vsa reja pri starem? Pri nas ni treba zgolj tujih plemenjakov, ampak je veliko bolj treba, da začnemo našo goved bolj skrbno in močno rediti! Zakaj se pa po dobrih hlevih precepljena živina tako dobro drži? Če hočemo s tujimi plemenjaki našo živino popraviti, je treba, da si najprej doma izboljšamo pogoje za njeno uspešno rejo. Največ bo ležeče na skrbni reji! Več kakor na podnebnju in kraju!

Začnimo plemensko goved skrbno odbirati in skrbno vzrejati, pa bomo laže in bolj uspešno izhajali brez nadaljnega vpeljavanja tujih plemenjakov. Lepe telesne oblike in dobre lastnosti za užitek dosežemo tudi doma, če znamo živali prav odbirati in prav rediti! Saj so jih tudi po drugih krajih, kjer imajo danes sloveča plemena, na ta način dosegli.

KAKO JE SPRAVLJATI ZIMSKA JABOLKA?

Jabolka so največ vredna pozimi, ko ni drugega sadja. Ako bi se dala jabolka tako spravljati kakor krompir, bi jih marsikdo shranil za zimo, da bi jih pozneje dražje prodal. Toda jabolka so bolj občutljiva in zahtevajo dobrega prostora in pravilnega shranjevanja. Sicer se nam kvarijo. Sadjerejci so seveda najbolj zadovoljni, če morejo svoja jabolka že jeseni prodati. Tako se izognejo vsaki nevarnosti zaradi gnitja in kvare.

Dobra in lepa namizna jabolka moramo obrati in na vsak način prodati za uživanje v svežem stanju. Tako dobimo največ za nje. Če jih ni mogoče prodati jeseni, naj se spravijo in prodado pozimi ali še pozneje. Trpežna jabolka, kakor so bobovci ali mašanckarij,

nam trpijo do spomladi, ko je cena za nje najvišja. Za uspešno shranjevanje jabolk je treba predvsem ugodne kleti ali shrambe s stanovitno in enakomerno toploto in shrambe, ki ni presuha ali pa prevlažna. V vlažnih kletih nam sadje rado gnije, v suhih se pa preveč suši in preveč ovene. Kjer prideluje kmetovalec dosti sadja, bi moral imeti tudi pravno klet za sadje. Za lepa namizna jabolka rabimo police, da pokladamo na nje jabolka v eni ali dveh legah. Trpežne vrste kakor je bobovec, pa lahko spravljamo v zaboje, slično kakor krompir.

Če se nam jabolka po naših shrambah preveč suše, je prav, če jih vlagamo v zaboje, ker nam v zabojih manj izhlapevajo. Priporočila se pa v tem slučaju, da jih zavijemo najprej v navaden časopisni papir in tako vložimo v zaboje. Sadje mora biti seveda zdravo, skrbno obrabno in nič ranjeno. Tako zavita in vložena jabolka nam nič ne ovenejo. Tudi so v temi, kar je sploh potrebno za dobro shranjevanje jabolk.

Praden spravljamo jabolka na police ali v zaboje, je prav, da ležijo nekaj dni v kupu, da se spotijo. S tem se poveča njih stanovitnost za shranjevanje. Stranke, ki kupujejo jeseni namizno sadje, da ga imajo za zimo, naj se tudi drže teh navodil. Seveda se pa mora shranjeno sadje od časa do časa pregledati in prebrati, da preprečujemo kolikor mogoče vsako kvaro. Ta trud ni velik in se nam poplača. Kar je nagnitih jabolk, moramo skrbno odstraniti. Zdrava jabolka se v ugodnih prostorih jako dobro drže. Primerna zračnost, enakomerna temperatura in tema so glavni pogoji takih shramb in kletí.

LETOŠNJE SADNE RAZSTAVE.

Letos je le po nekaterih krajih dosti sadja. Zato je upati, da se bo sadje tudi lahko in dobro prodalo. Po nekaterih krajih Dolenjske je polno sadja, ravno tako po nekaterih gorenjskih legah.

Naše novoustanovljene podružnice sadjarskega in vrtnarskega društva se pridno gibljejo in prirejajo sadne razstave. Prav tako! Treba, da pokažemo našim interesentom, kako lepo in

Ne hodi, dušica! Glej, studencu se bo tožilo po tebi in cvetlice bodo žalovale za Teboj...»

«Pojdem, moram!» si je Pepa zakrčila lice z rokami. «Koga naj čakam? Oni, ki ga pričakujem, ne pride, ker se mu jih ponuja deset. Ali naj me zaloti deviška starost ob tebi, ki boš za bodočnost zdajzdaj preskrbljena? Če sem že zdaj osamljena, kaj bo šele takrat — — —! Stare rože niso več lepe...»

«Dušica, obupati ne smeš! Bo že še prišel — ta ali oni, koliko se jih vsako leto pomoži! Poglej Loparjevo Ančko! Kdo jo je lani pogledal! In letos —? Vidiš jo, pravkar je pokukala izza ogla.

«Pričakuje zopet nekoga,» se je Pepa obrnila proti Loparju. «Steze ni posula radi naju. Saj pravim, ta Ančka! Menda se vsi moški sučejo okrog nje ko da v izložbi našega kraja ni boljšega blaga...»

«Ančka ima kmetijo,» jo je povzdignila Mina. «Sicer pa — ali bi ti ugajali taki, ki pridejo k Loparju? Kako bi ti neki dopadel listi, ki pride enkrat s palico, drugič z dežnikom in Ančka pripoveduje, da je vselej drugače oblečen?»

«Hohoho!» se je Pepa krohotala, da je pndmevalo po dolinici. «O Ančki govori že vsa okolica in prav zato me jezi, da se me

ta deklina upa zaničevati, češ: dvanaest jih imam, ti pa niti enega ne zmoreš. — O, pojdem, Mina, v mesto pojdem! Tam se bom izučila za kuharico, se bo že kdo ozrl name...»

«Le pojdi — stradat! Najboljša služba je podobna mačehi, domača hiša pa je ljubeča mati.»

Pepa se je ustrašila. Preslaša se je čutila, da bi kljubovala stradanju; splahnela ji bodo polna lica in tresti se bo začela — lačna ne bo nikoli dosegla svojih namenov.

«Dolgčas mi bo po tebi!» jo je Mina objela. «Svoje deklinško življenje bi podaljšala za nekaj let, če ostaneš, tako bom pa tudi jaz zavila na drugo not. Nekega jutra bo zasvirala godba in sosedje bodo zijali izza oglov. «Križarjeva Mina gre k poroki, pa nas ni povabila,» bodo godrnjali. Na gričku za vasjo pa bodo grmeli topiči ne toliko meni na čast, kolikor na jezo onim, katerim bom nagajala.»

Debelo solzo je stlačila Pepa ob teli besedah. Smilila se ji je prijateljica, kateri pa radi svoje trme ni hotela reči: ostanem Mina, pri tebi ostanem, dokler bo hotela usoda.

«Počakaj vsaj nekaj tednov, če že ravno hočeš oditi,» je Mina sklenila zavleči nien

odhod. «Govorila bom s Peharjevim — on te je vreden — vsakemu te ne privoščin. Poskusila bom vaju zblížati in če se mi posreči, stojiš pred velikimi trenutki.»

«Hitro stori, kar nameravaš. — Da, da, Ivan je moj vzor! Le pride naj, pa po dolini naj pride,» je opozorila Mina; «če sreča Ančko, ga bom čakala zama...»

Mina jo je pogodila. Poznala je svojo sosedo, zato ji ni bilo treba posebnega znanja, da je zadela pravo struno. — «Za Peharjevega se ne boj,» se je igrala s svitkom, «Ivan je premagal že marsikako izkušnjavo.»

Pepa se je zganila. Obe sta pogledali na grm, kjer je sumljivo zašumelo. Mina je odložila svitek in že je stala ob grmu, da ošteje tistega, ki ju zalezuje. Pepa ji je počasi sledila ter se ji je boječe postavila za hrbet.

V grmovju je znova zašumelo. Mina se je sklonila pod leševje; brskaje po suhem listju se je zbudla ob živalci, zviti v klopčič, ki ga je veselo spravila v predpasnik.

«Pusti ga! Čemu ti bo bodičar?» ji je Pepa hotela iztresti ježa iz predpasnika.

«Ta jež bo igral nocoj veliko vlogó. Prav, da sem ga našla sedaj v mraku, ko

dobro sadje raste po naših krajih. Treba, da ga spoznavajo sadni trgovci. Treba pa tudi, da se navdušujejo naši gospodarji za daljni napredek te važne gospodarske panoge. Naša dežela bi lahko bila blagoslovljena z lepim sadjem, če bi se tej panogi obračalo več pozornosti in ako bi se bolj smotreno gojila. Danes se je treba tudi v sadjarstvu omejiti le na gotovo število vrst, ki naj se razmnožujejo, da bo mogoče s sadno trgovino kaj več doseči. Sadni trgovci zahtevajo enotno blago, cele vagone voščenk, cele vagone mošanekarjev in drugih vrst.

Vse naše razstave nam kažejo lepo in raznovrstno sadje in so tudi najskrbneje uprizorjene. Manjka jim pa ponekod tistega obiska in tiste udeležbe, ki bi bila nujno potrebna. Manjka jim trgovcev in udeležbe od strani kmetovalcev samih! Čudno, da se prav na Dolenjskem naši gospodarji tako malo ganejo in tako malo zavedajo svojega poklica in svojih nalog! Ali je po vseh vinskih krajih tako ali samo na Dolenjskem? Brez dvoma ne, in delamo samo Dolenjci to maločasno izjemo! Izgleda, kakor da bi se take prireditve ne tikale naših najvažnejših interesov in potreb! Kdaj se bo obrnilo na bolje?

Vse sadne razstave so urejene po dosedanji navadi, namreč po razstavljalcih. Vsak razstavljalac ima svojo skupino raznovrstnega sadja. Po številu različnega sadja (sortimenta) ga navadno presojamo, kako močno se peča s sadjarstvom in kako «velik» sadjar je. Pri tej uredbi pridejo na ogled vse mogočne vrste, tudi take, ki nimajo kot namizne vrste in za kupčijo nobene prave vrednosti. Zato pa sodim, da bi bilo za bodoče veliko boljše, ako bi se ta način razstavljanja izpremenil in da bi se prihodnje razstave urejale raje po sortah ali vrstah sadja, ki so priporočljive in dobre za kupčijo. Skupine sadja naj bi se tedaj uredile po vrstah. Tako n. pr. bi tvorila voščenka svojo posebno skupino, v katero je sprejeti vse razstavljalce te priznane domače vrste, ravno tako naj bi se razstavila skupina mošanekarja, kanadke, bobovca itd. itd. Vsak razstavljalac naj bi tudi napisal, koliko ima te ali druge vrste naprodaj. Tako bi bila vsa razstava glede na sadne vrste veliko bolj pregledna in bi namenom kupčije veliko bolj ustrezala. Te razstave naj bi imele za naprej tudi čim dalje bolj kupčijski namen. Zato bi bilo sprejemati nanje le take sorte, ki se za kupčijo in za razmnoževanje priporočajo.

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

ŽITO: Na novosadski blagovni borzi se je tržila dne 9. t. m. pšenica po 350 do 360 Din, ječmen po 267 do 270 Din, oves po 240 Din, turščica po 220 do 252 Din, moka «0» po 570 Din.

FIŽOL, beli, se je tržil v Bački po okrog 520 Din.

ŽIVINA: Na zadnjem zagrebškem sejmu se je prodajala bosanska živina po 9 do 13 Din za kilogram žive teže.

HMELJ: Cene na Češkem in pri nas so močno narasle.

= Vrednost našega denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 9. t. m.: 1 dolar za 84 do 85 Din, 100 avstrijskih kron za nad 12 par, 100 češkoslovaških kron za okrog 253 Din, 100 francoskih frankov za 495 do 500 Din, 100 švicarskih frankov za okrog 1550 Din, 100 italijanskih lir za 384 do 386 Din. — Vrednost dinarja se čvrsto drži.

= Obtok bankovcev v naši državi je znašal dne 30. septembra 5 milijard 928 milijonov 500 tisoč dinarjev.

= Vesti o posojilu naše Narodne banke v Češkoslovaški se s kompetentne strani označujejo za netočne.

= Sadno razstavo v Tržiču priredi 13. in 14. t. m. v telovadnici meščanske šole tamkajšnja podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva. Razstava je združena s predavanjem o sadjarstvu in uporabi sadja.

= Vinska letina v naši državi. Najbolj so z letošnjo trgatvijo zadovoljni Dalmatinci. Žal le, da se je v Sloveniji ne moremo preveč veseliti. Po nekaterih krajih Slovenije bo sicer tudi prav dobro vino, a ti kraji so le prav redki, večinoma bo letošnje vino zaostajalo za lanskim ali vsaj ne bo boljše. V Vojvodini bo letos vinska letina za tretjino slabša od lanske, vendar pa bo vino boljše, nego je bilo lani. Tudi na Hrvatskem je vinska letina manjša, a vino je boljše od lanskega. Napoveduje se, da bo imelo vino letos čvrste cene.

= Izvoz suhih češpelj iz naše države se sme vršiti le tako, da se vsak transport češpelj pregleda od posebne komisije.

= Bajne cene v Nemčiji. Vrednost nemške marke, ki je veljala pred vojno okrog 1 krone (stare) 20 vinarjev, je tako padla, da stane n. pr. eno jajce že skoro 20 milijonov mark. Nem-

ška marka je sedaj še manj vredna nego sovjetski rubelj.

Beleške

+ Klerikalno zborovanje v Mariboru. V ponedeljek je priredila SLS za Maribor svojo zborovanje, na katerem je med drugimi govoril neizogibni Žebot o političnem položaju. Žebot je povedal vse, kako se nam godi pod radikalskim režimom, le na to je seveda pozabil, kdo nam je prinesel radikalski režim. Gotovo se bo sedaj vršila cela vrsta klerikalnih shodov, da se potroščajo klerikalni volilci, ki so nezadovoljni s politikom Jugoslovanskega kluba.

+ List za listom... Kmečki posestnik, naročnik našega lista, nam piše: Bil sem pristaš SKS in sem jo tudi volil, toda sedaj jo zapuščam, ne mogoče iz sovraštva, temveč, ker sem odločen naprednjak in vidim, da cepljenje naprednjakov v Sloveniji ne koristi ne napredni ne kmečki stvari. Kmetijska samostojna stranka je — tudi združena s srbskimi zemljoradniki — preslaba, da bi mogla kaj napraviti. S cepljenjem se le oslabi velika demokratska stranka, ki je razširjena po vsej državi ter ima sposobne voditelje, ki istotako zastopajo naše kmečke interese. Jaz se samo čudim voditeljem SKS, da se ne spoznajo v položaju in ne krenejo na pravo pot. Kot starega naprednjaka me je vedno bolelo ravnanje med obema naprednima strankama in ker sem sedaj videl, da ravno demokratska stranka najbolj deluje za zopetno združenje vseh slovenskih naprednjakov, sem se odločil za pristop k JDS. Ravnanja med obema naprednima strankama se veselijo najbolj klerikalci, ki imajo od tega največji dobiček. «Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.» Pričakujem, da bodo meni sledili še mnogi.

+ Klerikalni zavezniki so bolj odkritosrčni. Zagrebški zajedničarji odkrito priznavajo v listu «Hrvat», da je bila samoradikalna vlada sestavljena na podlagi Markovega protokola, katerega so podpisali klerikalci, radičevci in bosanski muslimani. Naši klerikalci niso tako odkritosrčni ter raje prav nekoliško dalje lažejo. Seveda sta laž in pa laži verjeti dve stvari.

me ni nihče videl — tudi ti me nisi videla; reci sama sebi, da ne veš nič o tem.»

«Kako vlog? Mina, jaz te ne razumem!» — Pepi se je jela na tihem vznemljati nejevolja, ker ji Mina prikriva nekaj, kar bi morala že davno vedeti.

«Veliko vlogo!» je Mina segla po škafu. «Pojdiva, Pepica, ničesar ti še ne smem izdati. Toda vse boš izvedela jutri ob tem času, če se mi posreči in če boš molčala. Pojdiva toraj — vsaka po svoji poti!»

Nerada jo je ubogala. Tako prijetno bi ji bilo slediti kamorkoli; zakaj jo vendar odvra, ko nima povoda, da bi v njeni navzočnosti ne smela izvršiti kaj posebnega!

S škafom na glavi in z ježem v predpasniku je stopala Mina po stezi proti Loparju. Sklenila je, da osmeši Ančko, kateri se ponujajo ženini iz devetih župnij, da jo uniči zato, ker uničuje druga dekleta, živeča brez upanja v zakonsko srečo.

Prvi del njenega načrta se ji je imenitno obnesel. Ančki je pisala dopisnico v imenu Naceta in Loparka pripoveduje o trinajstem snubcu, ki bo počastil njeno hišo. V drugem delu pa mora nastopiti bodičar kot snubec in ženini.

Mina je postala pred Loparjevim oknom; najprej se je morala prepričati, če je sama,

če ji ni sledila Pepa in če je Ančka ne opazuje izza ogla. Doli v dolinici je začula pesem — Pepa je pela proti domu; skozi okno pa so brneli tanki glasovi — Ančka je pravila Loparki, kako jo je Mižurka učila delati veter. «Pulček, pihaj, pihaj!» je gostolela — «in naenkrat potegne sapa.»

«Zdaj je priložnost, stori, kar name-ravaš!» Mina je vzdignila predpasnik ter je izsula ježa na okno, čigar zunanjo stran je tiho zaprla, nakar je odšla proti domu.

«Prišel je, matka — Nace je prišel,» je Ančka tresla dremajočo mater, zapazivši na oknu okroglo senco.

«Kdo je prišel?» je starka tipala z rokami okrog sebe.

«Nace z Grebena, saj veste...»

«Kje na je? Ančka, odpri mu, naredi luč.»

«Počakajve, da potrka in izpregovori,» se je dekle spomnilo nevarnosti, če bi odprla tujcu, ki ju lahko okrade ali celo umori.

«Kakšen pa je?» je poizvedovala. «Ančka, ali je prijaznega obraza, lepe postave?»

«Mislim, da je lep,» je vedela Ančka.

«Glava mu je videti okrogla; biti mora bolj majhne postave, ker ne vidim drugega kot

glavo. — Zdi se mi, da je potrkal na okno ter nekaj zamrmral.»

«Ne oglasi se, če ga ne poznaš. Ljudje, ki ponoči postajajo pod okni, niso kaj prida ter imajo slabe namene.»

«Matka, ne sodite prenašlo,» ji je z dlano zatisnila usta. «Nace bo slišal in šel.» — Tiho je izgovorila zadnjo besedo, ob kateri se je odprlo okno — jež ga je odmaknil ter je padel v sobo na tla.

«Padla je glava... Matka, za Kriščevo voljo! Ali naj grem po sosede? Po Križarja, po Kragulja?»

«Ančka, ne hodi iz sobe! Ali ni tudi počilo pod streho in vrata so zaškripala? Oh, popila sem štiri kapljice...»

«Tudi jaz sem grešila: zakašljala sem ter zavžila četrto kapljico...» Ančka se je prekrizala ob pogledu na črno kroglo, ki je polagoma dobivala podolgasto obliko — jež je lezel ob steni pod mizo; tam se je nastanil kot nekaj v duplini pri lisici; stara mačka je morala ostaviti svoje ležišče ter si poiskati drugega ob peči na cunjah pri Ančki in Loparki, ki sta v strahu pred pošastjo šele proti jutru nekoliko zadremali.

Solnce je plavalo že visoko nad gorami, ko sta se upali iz sobe. Starka se je zaple-

Novosti

* **Krst in poroka na dvoru.** Dvorni maršal je že izdelal podroben ceremonijel za krst našega prestolonaslednika, ki se bo vršil nepreklicno dne 21. t. m. v saborni cerkvi v Beogradu. Kumoval bo drugi sin angleškega kralja vojvoda Yorški s soprogo. Krst bo izvršil patrijarh Dimitrije. Prisostvovali bodo naš kralj in kraljica, rumunski kralj in kraljica, rumunski prestolonaslednik s soprogo, princezinja Jelena, grška kraljica Elizabeta, grški princ Nikola, diplomatski zbor, vlada in narodni poslanci. Krst bo ob eni popoldne, nakar bo na dvoru slavnostno kosilo. Istočasno se bo vršila tudi poroka princa Pavla z grško princezino Olgo.

* **Grška in rumunska kraljica v Beogradu.** Te dni sta dospeli v Beograd grška kraljica Elizabeta in rumunska kraljica Marija, ki bosta prisostvovali krstu našega prestolonaslednika.

* **Predstavniki Hercegovine na večerji pri kralju.** V nedeljo zvečer je kralj Aleksander povabil na večerjo v dvor predstavnike vasi iz vse Hercegovine, ki so dospeli v Beograd, da čestitajo kralju in kraljici na rojstvu prestolonaslednika. Predstavniki Hercegovine so prispeli k večerji v narodnih nošah. Kralj je pristrčno pozdravil svoje goste ter jim obljubil, da se bo v kratkem odzval njihovu povabilu in posetil Hercegovino, ki je dala svoje najboljše sinove v službo njegove vojske. Kralj se je z vsakim gostom dlje časa razgovarjal ter jim nato razkazal prostore dvora.

* **Demokratski sestanki na Štajerskem.** V soboto in nedeljo so se vršili v Kozjem, Podčetrniku in v Podsredji demokratski sestanki, ki so bili vsi prav dobro obiskani. Na sestankih se je razpravljalo o pripravah za oblastne volitve. Za načelstvo JDS iz Maribora je poročal oblastni tajnik g. Spindler. Posebno živahno je bilo na občnem zboru krajevne organizacije v Podčetrniku. Za novega načelnika je bil izvoljen trgovec gosp. Lovro Jurše. Dosedanji načelnik trgovec gospod Cvetko je moral žal vsled resne bolezni odložiti to funkcijo. Prihodnjo nedeljo se

štala vsled prestane groze in Ančka je bila bleča ko zid. Začela je pometati in tedaj je zadela ob živalco, zvito pod klopjo. — »Matka, o ti živa konoplja!« je zacvilila ter je spustila metlo iz rok.

»To je jež,« je starka prilezla do klopi.

»Ančka, čemu se plašiš?«

»Kako je prišel na okno? Kdo mu je odprl? In ravno sinoči, ko je Nace obljubil svoj obisk!«

»To je delo hudobneža iz bližine, kriva je navzočnost hudega duha. Ančka, zopet boš morala v Grčo do Mižurke po novo sredstvo, po boljšo pomoč.«

»Matka, jaz ne pojdem več. Zlobnež, ki mi je prinesel ježa, mi je pisal tudi dopisnico; Nace ni tega storil, nima povoda, da bi me vlekel za nos.«

»Kaj pa, če je bil nahujškan, če mu je bilo začarano, da je delal proti svoji volji.«

»Potem se bo prišel opravičiti. — Sosedje me bodo seveda vseeno vlačili po zobeh.«

Njeno domnevanje se je uresničilo. Jež ni o svojem obisku sicer nikomur pravil, pač pa je Križarjeva Mina znala dogodek razlagati tako spretno, da je nihče ni mogel prijeti za besedo. Nace se je prišel opravičiti. Ko je dokazal svojo nedolžnost glede dopisnice, je odšel, ne da bi bil poprosil za

bodo vršili sestanki pri mnogih drugih krajevnih organizacijah.

* **Tretja obletnica koroškega plebiscita** je bila v sredo 10. t. m. »Gospošvetski zvon« je ob tej priliki priredil v veliki dvorani »Uniona« v Ljubljani predavanje o Koroški. Naj nam bo vsaka obletnica nesrečnega plebiscita opomin, da ne smemo pozabiti na zasužnjene koroške brate.

* **Proslava jubileja dr. Rosine.** V mariborskem Narodnem domu se je vršila 6. t. m. proslava 60letnice dr. Rosine. Dvorana je bila nabita narodnega občinstva, med katerim so bile zastopane poleg civilnih in vojaških funkcionarjev vse narodne korporacije. Govorili so med drugimi gg. Kejžar, dr. Pivko, dr. Boštjančič, dr. Lipold, župan Grčar, prota Trbojevič, dr. Reisman itd. Glasbena Matica je zapela več pesmi, godba »Drave« pa je igrala na odru. O polnoči je bilo slavje, ki se je razvilo v lepo narodno manifestacijo, v najlepši harmoniji zaključeno.

* **70letnica dr. Fr. Jurtele.** Dne 4. t. m. je slavil v Ptujju 70letnico svojega rojstva eden najsimpatičnejših članov naše stare narodne garde, odvetnik dr. Fran Jurtele. Naj mu usoda nakloni še mnogo let v osvobojeni domovini.

* **Pomilostitev vojakov.** Ministrstvo vojske in mornarice pripravlja ukaz o pomilostitvi vojakov, ki bo podpisan na dan prestolonaslednikovega krsta.

* **Češkoslovaški industriji v Jugoslaviji.** V nedeljo je prispelo v Beograd 70 češkoslovaških industrijcev in zastopnikov raznih gospodarskih organizacij. Gosti so si ogledali gospodarske naprave prestolice in nato odpotovali naprej v notranjost države.

* **Gostilničarski kongres se vrši 16. t. m.** na Sušaku. Na kongresu se bo razpravljalo o stanovskih zadevah, o ustanovitvi gostilničarske zbornice in gostilničarske zveze za vso Jugoslavijo.

* **Zvišanje pristojbin na poštno zavoje.** Ministrstvo pošte in brzozjava je odredilo, da se dne 15. t. m. povečajo pristojbine na poštno zavoje. Za zavoje do 3 kg je pristojbina 8 Din, za zavoje do 5 kg 16 Din, do 10 kg 25 Din, do 15 kg 40 Din, do 25 kg 50 Din.

roko. Tega pa Ančka ni mogla preboleti. Jezna nase in na vso okolico je obljubila vedno devištvo vpricho Loparke, čije edina želja je bila, da bi poznala mladega gospodarja, preden zatisne oči.

Odslej je Ančka živela kot mrtva med živimi. Za vedno se je umaknila domačim dekletom, posebno Kraguljevi Pepi, in se morala tolažiti z upanjem, da ji bo vsako leto deviškega življenja poplačano z dolgimi stoletji nebeškega veselja.

Strah

Posesnik Mračun v Loških rebrih je imel slabo navado, da se je vsakokrat ob povratku s sejma ali po kakršnikoli opravičilih ustavljal spotoma po gostilnah in šele ob pozni ponočni uri prikrevsal domov, seveda več ali manj natreskan od preobilo zavžitega božjega daru. Najraje se je ustavljal v zadnji gostilni ob cesti, pri Škrjančku, kjer je lahko še najdalje posedel, ker odtod je imel le še pičlo uro po soteski in malo navkreber do svojega doma. Pa je tudi Škrjanček imel še najboljšo kapljico, vselej kak prigrizek in pa dobro šegavo besedo za svoje goste. Tudi tovaršija se je pri Škrjančku vedno našla, zakaj okoličanski kmetje niso v svojih nava-

* **Trgatev na Goriškem je v polnem teku.** Na Vipavskem in v Brdih je trta prav dobro obrodila, le na Krasu je letošnji pridelek slabši od lanskega. V kletih pa je še precej vina od lanskega leta, ker je malo kupcev.

* **Italijanski bankovci po eno in dve liri pridejo iz prometa.** Italijanska vlada je izdala naredbo, glasom katere pridejo papirnate novčаницe po eno in dve liri iz prometa. Bankovci po eno liro izgube vrednost dne 31. decembra 1923., po dve liri pa 31. decembra 1924.

* **Ponarejeni avstrijski stotisočaki.** Dunajsko policijsko ravnateljstvo je obvestilo zagrebško policijo, da se nahaja v prometu več avstrijskih ponarejenih stotisočakov. Občinstvo opozarjamo, naj pazi, da komu ne nasede.

* **Sneg je padal te dni v varaždinski okolici.** Visok sneg je zapadel v Maria-Zellu na Avstrijskem, kjer je nastopil tudi občuten mraz. Pa menda še ne bomo dobili zime, ker so zadnji dnevi zopet manj hladni.

* **Svojo mrtvo ženo vzdal v zid.** Te dni so našli v Zagrebu zazidano v zid neko staro okostje, o katerem niso vedeli, ali se je zgodil zločin ali kaj. Kakor poročajo zagrebški listi, je sedaj baje skrivnost tega okostja odkrita. Pred približno 60 leti je stanoval v dotični hiši neki zidar, kateremu je umrla žena. Že par dni po pogrebu je šel na pokopališče, izkopal ženo, jo prinesel domov ter jo vzdal v zid. Smrt žene ga je silno potrla, morda še toliko bolj, ker se je nahajal stalno v njeni bližini. Pet let po dotičnem dogodku se je zidar obesil. Ko so ga po zahtevi sorodnikov pokopali v grob njegove žene, niso našli v njem nikakega okostja in sploh ne sledu o njegovi ženi. Na sled temu skrivnostnemu dogodku je prišla zagrebška policija, kateri je dogodek izpovedal neki 76letni stavec, ki je bil takrat star 16 let.

Iz raznih krajev

* **V Bohinju se je poročil g. Pavel Šmid,** veleposestnik na Gašteju pri Kranju, z gospo Mici Ažmanovo, rojeno Ješe, iz znane narodne rodbine v Stražišču.

dah prav nič zaostajali za Mračunom in so kaj radi posedali za Škrjančkovimi širokimi mizami.

Huda nadloga je bila to za vse zakonske ženice v loškem okolišu. Kadar dedca zvečer ni bilo ob krščanski uri domov, so že vedele, kam bo treba ponj. Katera je bila bolj hude sorte, se je odpravila po svojega možička k Škrjančku s hudimi besedami in ga je tako oštela, da je imel zadosti sramote do prihodnje priložnosti; katera je bila pohlevnejša, je prišla ponj s svetiljko in ga prijazno spravila izza mize; tretje, in te so najredkeje, ki so se zavedale svetopisemskega izreka, da sta mož in žena eno, so pa prišle k Škrjančku pogledat za svojo šibkejšo zakonsko polovico, prisedle k mizi in dale še sebi privoščiti kak bokalček, vmes pa s pametnim prigovarjanjem pripravile može, da so se dvignili proti domu.

Mračunova žena Polonca ni bila baš slabega srca in je svojemu možu želela vse najboljše. Bila je pa obenem tudi dobra gospodinja in jo je zelo skelelo, ako se je njeni mož zakesnil ter po nepotrebnem izmetaval denar za pijačo, ko je vendar imel v domačem hramu tudi dokaj sladkega soka na pipi. Po moža pa ni šla v gostilno — nak, ljudem se ni hotela dati v zobe, kakor da bi svo-

* V Šmarju je posestnikova žena Frančiška Mesojedec vzela pred dvema mesecema Jakabu Mikužu 30 dolarjev, s katerimi je hotela v trgovini Štefana Ahlina poravnati dolg. Pa so ji prišli na sled in je bila nedavno obsojena na dva meseca težke ječe.

* V Zapužah je odnesel hlapec Miha Stesl gospodarju Alojziju Stroju vajeti, potem je na Bledu ukradel Olgi Kržič vajeti in uzdo, a dr. Kovačiču nekaj obleke. Mož, ki tako ljubi konjsko opravilo, bo sedel šest tednov.

* Na Trsteniku sta nepridiprava Anton Bohinc iz Leš in Karel Bečan iz Trstenika vlomila v Močnikovo hišo ter odnesla večjo vsoto denarja. Bohinc bo sedel štiri, a Bečan dva meseca.

* V Št. Vidu pri Vipavi in bližnjih krajih je prošli teden zaradi naliva nastala velika povodenj, ki je napravila ogromno škodo. Odnosla je vse. Ljudje so se komaj rešili.

* V Dramljah pri Št. Jurju ob savski železnici je ustanovil klub naprednih slovenskih akademikov v Celju svojo deseto ljudsko knjižnico.

* V Zibiki na Štajerskem se je poročil g. Tone Malgaj, tajnik okrajne organizacije JDS, s posestnikovo hčerko gđcno. Marico Smoletovo. Bilo srečno!

* Pri Št. Jurju ob savski železnici se je naselil zdravnik dr. Svetina iz znane narodne rodbine na Vrnskem, oziroma v Pliberku na Koroškem.

* Na Senovem pri Rajhenburgu je bil pred kantino zaklan rudniški paznik Labacher. Zločin se je zgodil v poltemi. Krivec še ni dognan. Aretiranih je bilo nekaj osumljenih rudarjev.

Prosveta

Svetozar Hurban Vajansky: *Leteče sence*. Roman, iz slovaščine preložil Fran Albrecht. V Ljubljani 1923. Založila Tiskovna zadruga. 120 str. Cena 22 Din, po pošti 23 Din 50 par. — Svetozar Hurban Vajansky je poleg Kukučina in Hvizdoslava najodličnejši predstavnik slovaškega slovstva. Iz njegovih del veje nežen čar poezije, prožete z gorečo,

jemu možu ne pustila prostih rok. Toda bolelo jo je vedno, kadar je pozno v noč morala bedeti v postelji in čakati nanj, tudi skrbelo jo je, da se ne bi prekucnil v potok, ki teče v nizki strugi po soteski tik ob cesti. In ob takih prilikah je vedno premišljevala, kako bi svojega moža odvadila slabe navade. Končno je nekaj pogruntala in njeu načrt se je dobro obnesel.

Bilo je o Šmartinovem sejmu in kmet Mračun je prodal kravo. Zmračilo se je že, ko je dospel do Škrjančka. Našel je troje svojih starih znancev, prisedel k njim in pomagal prazniti «novega», ki se je tisto leto dobro obnesel. Sladak je bil, naglo se je čistil, pa že kar v začetku ni skrival svoje zapeljive moči. Kmet Mračun, dobrovoljna duša, ta večer še prav posebej ni hotel zaostajati za svojimi tovariši in je klical na mizo liter za litrom. Bilo je že proti polnoči, ko so se Škrjančkovi gostje začeli razhajati vsak na svojo plat. Zegnani so bili vsi po vrsti.

Zunaj je vladała tema, le droben krajček meseca je škilil izza oblakov. Mračunu so spočetka noge odpovedale zvestobo, počasi ga je pa svežil hlad jesenske noči in je še precej naglo ubiral korake skozi temotno samotno. Baš mu pride na misel, da bi si za-

verno ljubeznijo do rodne zemlje. V «Letečih sencah» je Hurban s simpatičnim realizmom oblikoval problem svojega naroda, ki je bil v marsičem sličen našemu slovenskemu: na eni strani mehkoča in neodpornost domačega slovaškega človeka, kmeta in intelektualca, na drugi klonljiva voljnost in nacionalna zapanost napol potujčene domače gospode, proti tema dvema pa pohlepni sovražni tujci. «Leteče sence» so nazorna slika mučeništva, ki ga je pod Avstro-Ogrsko pretrpela nesrečna slovaška zemlja od Madžarov, Nemcev in židov. V to mračno sliko pa je kot sveže brstje zelenega upanja vpletena čista ljubezen dveh mladih src. — Prepričani, da se bo knjiga priljubila slovenskemu čitatelju prav tako, kakor so mu draga najboljša dela Jurčičeva in Kersnikova. «Leteče sence» toplo priporočamo.

Zdravstvo MAZAŠKA ZDRAVILA.

Zanimivi so nastopni podatki o uporabljaju mazaških zdravil v Ameriki, ki se dajo prenesti v splošnem tudi na naše razmere: Ameriški narod troši — kakor ceni neki slavni ameriški zdravnik — vsako leto preko 100 milijonov dolarjev za ničvredna tako zvana zanesljiva zdravila proti raznim boleznim, oglašena po mazačih in tudi brezvestnih zdravnikih.

Vsako izmed teh sleparjev povečuje svoje dobičke s tem, da se poslužuje izpričeval ali priporočilnih pisem, ki baje pričajo o dobroti oglašenelega leka. Mnoga izmed teh priporočilnih pisem so pristna, vsaj, kar se tiče osebe, ki jih je napisala. Kako pa je mogoče — bo kdo vprašal — da more pameten človek poslati priporočilno pismo za ničvredno zdravilo? Odgovor je enostaven.

Vzemite slučaj jetike. Znano je vsem zdravnikom, da človek, ki ima tuberkulozo, željno sprejema vsak nasvet za zdravljenje in se rad oprijema vsakega nasvetovanega zdravila. Pred par leti se je zgodilo, da je skupina zdravnikov vbrizgala vročega mleka v rame posameznih tuberkuloznih bolnikov,

okročil pesem, ko dospe do znanega skalnatega ovinka, kjer ob skali na robu sameva visok lesen križ. Pred leti se je tu ponesrečil rajnji kmet Gaber — Bog mu daj večni mir! Ponoči se je pijan vračal z vozom in se je ob ovinku prekucnil v globoko strugo. Drugo jutro so ga našli pod razbitim vozom z zdrobljeno glavo; vola, ki sta se odtrgala, sta vso noč blodila po planini, ki se dviga onstran struge... Gabrova vdova je v spomin na ta nesrečni slučaj dala postaviti na skalo križ s pomenljivim napisom. Med ljudmi se je pa često govorilo, da včasih ob temnih nočeh rado straši, da Gabrova duša išče utehe, ker je preneglo splavala na oni svet...

Mračun ni poznal strahu, premnogokrat je v nočnih urah hodil tod mimo, pa še porajtal ni za ljudske marnje. Toda nocoj, nocoj mu je nekam tesno pri srcu. Lunin krajček je ravno malo jasneje pokukal izza oblaja in obsevil križ na skali. Mračun pospeši korake, gre pod znamenjem in se odkrije — tedaj, glej, tedaj se onstran skale začne počasi dvigati bela prikazen... raste vedno višje... in molče, sklonjeno stopa s skale proti cesti...

«Milost božja!» vzdrgeta Mračun in po-lihti po cesti. Hipoma ga mine vsa pijanost.

pri čemer so z velikansko važnostjo poudarjali, da poskušajo na njih «zanesljivo zdravilo» proti tuberkulozi. Posledice te nedolžne injekcije so se takoj pojavile. Kašelj se je ublažil, mrzlica se je zmanjšala, in bolniki so sploh boljše izgledali. Par tednov kasneje pa je vse to trenutno zboljšanje izginilo. Kakor hitro je minula prva doba sugestije, ki je bolniku vlivala vero v zdravljenje, se je bolnik zopet povrnil v prejšnje zdravstveno stanje.

Vsak mazač in prodajalec takih sleparskih lekov se dobro zaveda resnice takega eksperimenta, toda tako sleparstvo jim prinaša denar. Tak mazač v resnici dobiva priznalna pisma; žrtve njegovih oglasov si domišljajo, da jim je bolje, čim so začele rabiti njegova zdravila in domišljaja ig-a veliko vlogo pri bolnikih. Zdravstvene oblasti, ki so preiskovale razna priporočilna pisma za posamezne leke, so v ogromni večini slučajev našle, da so pisci priporočilnih izpričeval med tem časom ali umrli, ali pa da sploh niso imeli one bolezni, katero so si domišljali. Priporočilna pisma te vrste nimajo dandanes pri ameriških sodiščih nikake veljave.

Kakor je mnogo ljudi, ki bi radi postali hitro bogati, ravno tako bi ljudje radi hitro ozdraveli. Najbolj varno ravna dotičnik, ki vpraša zanesljivega zdravnika in se ravna po njegovem nasvetu, preden se zateče h kateremu si bodi oglašemu zdravilu.

Z Kako odpravimo bradavice? Bradavice na rokah se odpravijo, ako kanemo vsak dan na bradavico kapljico solitrne kisline, in sicer najbolje z leseno špičasto palčico, ki naj bo topa na koncu. Biti pa morate pazljivi, ker se kislina ne sme razliti z bradavice na kožo.

Če se mu ponudi prst.

Berač (v gostilni): «Ponižno prosim malo jesti, že dva dni nisem ničesar toplega okusil!»

Gostilničar (dobričina): «No ja, vsedite se tamle k peči, boste že dobili kosilo.»

Berač: «O, Bog vam lonaj (se vsede)... tako, zdaj pa prosim jedilni list!»

Ne utegne se ozreti, le naprej ga nevdržno tira razburkano srce, kolikor še zmorejo tresoče se noge.

«Pijanec!» čuje za seboj kakor votel odmev. «O Bog, prizanesi meni, grešniku!» vzdihne Mračun v sebi in se požuri navkreber, kjer stoji na vrhu njegova domačija sredi gostega sadnega drevja.

Njegova žena Polonca je še bedela. Ko je začula moževe nagle korake preko dvorišča, je hitela odpirat. Takoj je opazila njegovo prepadenost.

«Kako si bled, Martin!» je dejala in mu posvetila v lice. «Kaj se je zgodilo?»

«Nič, nič,» je zamahnil z roko, «truden sem, strašno truden, hitel se in... spat ležem takoj, spat, Polonca...»

Polonca ni ugovarjala. Ničesar ni dejala niti naslednji dan, čeravno je opazovala na možu nekako spokorjenost, ki mu je sijala iz oči in obraza... Pač pa se je odslej skrito veselila, da se mož nikoli več ni zakesnil pri Škrjančku. Četudi je še pogostokrat imel opravke v trgu, je vedno ob prvi večerni uri prišel domov in si je šele doma olajšal svojo običajno žejo, Polonca mu je pa tudi vedno pripravila dober prigrizek, da ni baš lačen legel v posteljo.

Zanimivosti

OB RAZVALINAH JOKOHAME.

Dopisnik nekega angleškega dnevnika je obiskal mesec dni po strašni potresni katastrofi japonsko mesto Jokohamo, ki je bilo pred potresom cvetoče trgovinsko pristaniško mesto, polno življenja in prometa, bolj evropsko nego japonsko glavno mesto Tokio. Jokohama je bilo mesto, ki se je razvijalo kakor malokatero mesto na svetu.

Celo to mesto dela in zabav je dne 1. septembra tekom kratkih treh minut uničil potres. Omenjeni dopisnik poroča med drugim nastopno:

Mesto Jokohama je kup črnih razvalin, izza katerih se še vali tanek dim od ognja, v katerem je pogorelo na tisoče in tisoče nesrečnih prebivalcev. Ozračje je prenasršeno smradu gnijočih trupel, ki so ležala mesec dni v tropični vročini.

Vlakovni promet med Tokiom in Jokohamo je zopet vzpostavljen. V Jokohami izstopijo potniki ob kupu razvalin, prejšnji postaji. Nekaj železniških uradnikov stoji ob prihodu vlakov na ožganem peronu. Na glavnih cestah in ulicah so ruševine že odstranjene, vendar posetnik težko najde pot, ker so cele ceste in ulice izginile pod razvalinami opeke in kamenja. Vozovi cestne železnice, v katerih so se dolgo časa nahajala razkrojena in ožgana trupla, ne da bi se kdo brigal zanje, so sedaj istotako odstranjena; ravno tako mrliči, ki so ležali po cestah, a razkopavanje po razvalinah se še vrši. To razkopavanje nudi strašno sliko. Z dolgimi krampi sekajo in brskajo po ruševinah in ako naletijo na mrliča, ga s krampom izvlečejo. Mrtva trupla zmečejo potem skupaj, polijejo s petrolejem in sežejo.

Obnova Jokohame napreduje mnogo počasneje nego obnova Tokia, kjer so se v vsej naglici postavile razne lesene barake in druga zasilna prebivališča. V Jokohami je takih zasilnih prebivališč zelo malo. Edino večje zasilno prebivališče je ameriška vojaška bolnica s 700 posteljami.

PUSTOLOVŠČINE ITALIJANSKE GROFICE.

V londonski družbi se sedaj mnogo govori o skrivnostni italijanski grofici, ki se imenuje Ana Karolina Monici in ki je bila pred kratkim od nekega londonskega sodnika obsojena na 14 dni zapora, ker je brez potnega lista in potnega dovoljenja stopila na angleško ozemlje, dasi je bila kratko časa poprej iz Anglije izgnana kot nadležna tujka. Dognalo se je, da je grofica izvršila svoje drugo potovanje v Anglijo s francoskega obrežja na jadrnici v spremstvu nekega normanskega ribiča. Na morju jo je presenetil vihar, vendar je imela srečo, da je brez večje nezgode dosegla angleško obalo.

Pred sodnikom je izjavila, da je vdova po nekem v Italiji zelo znanem aristokratu. Oblasti so njene izjave vzele z velikim nezaupanjem na znanje, ker se je potni list, s katerim je grofica prišla pred poldrugim letom v Anglijo, glasil na napačno ime.

Grofica ni prav nič prikrivala, da jo je v London privedla neka ljubavna zadeva. Izjavila je, da se je v Benetkah seznanila z nekim mladim Angležem in ker je pred kratkim zvedela, da se je njen ljubimec baje poročil z neko Rusinjo, se je odločila, poiskati ga v Londonu.

Obenem je izpovedala ta čudna grofica pred londonskim sodnikom, da ima v Italiji celo vrsto zelo vplivnih prijateljev, ki se bodo gotovo zavzeli zanjo in ji dobili dovoljenje za prebivanje v Angliji.

«Tudi Mussolini spada v ožji krog mojih prijateljev,» je razlagala grofica sodniku.

Grofica je prišla prvič v London pred poldrugim letom v družbi nekega italijanskega častnika. Nastanila se je s svojim spremljevalcem v enem najuglednejših londonskih hotelov. Nekaj dni kesneje je javila na policiji, da ji je neznana oseba ukradla potni list in vse dragocenosti. Pri tej priliki so postale oblasti pozorne nanjo, ki je med tem postala znana osebnost v londonski družbi in o kateri so tudi v hotelu vedeli pripovedovati, da je česti gost londonskih igralnih klubov, kjer

je igrala zabranjene hazardne igre. Zato so jo oblasti izgnale iz Anglije.

Kratek čas potem se je podala v Pariz, kjer jo pa ni zdržalo. Ker ni imela potnega lista in potnega dovoljenja za Anglijo, je risikalna omenjena opasno vožnjo v jadrnici.

Ko je sedaj slišala obsodbo na 14 dni zapora, je ogorčeno izjavila sodniku, da se bo ob povratku v Italijo pritožila pri vladi zaradi nevljudnosti angleških oblasti.

LJUBAVNO RAZMERJE ZADNJE CARICE.

Francoski državnik Dumaine, ki je pred vojno zastopal Francijo na dunajskem dvoru, je napisal v nekem francoskem listu nastopno zanimivo dogodbo iz življenja ruske carice:

Jeseni leta 1912. se je vršila ob priliki stoletnice ruske zmage nad Napoleonom v Moskvi velika spominska svečanost, na kateri naj bi se bil pokazal ves sijaj ruske cerkve in ruske armade. Na čelu oblasti in cerkvenih dostojanstvenikov sta sodelovala car in carica. Slavnosti se je udeležila po posebnem zastopstvu tudi francoska republika, ki je hotela s tem dokazati, da je staro sovražstvo pokopano.

Vendar pričakovanega uspeha ni bilo. Vsa slavnost je bila mrtva in nevesela. Zlasti car in carica sta se vedla nekam čudno in sta bila nenavadno bleda in vznemirjena, ne da bi okolica vedela za vzrok.

Šele sedaj odkriva Dumaine takratno skrivnost. Carica je imela ljubavno razmerje z mladim častnikom Orlovim. Nenadoma pa je Orlov, ki je bil prej vedno v njeni bližini, izginil brez slovesa. Carica je bila radi tega zelo vznemirjena. Začela je skrivaj povpraševati za ljubimcem, toda nikjer ni dobila jasnega odgovora. Znano je, da žena, ki ljubi, ne pozna nobenih ozirov in zaprek. Tako tudi carica.

Ko je preteklo več mesecev nemirnega pričakovanja, se je odločila za zadnji korak. Dva dni pred opisano slavnostjo je šla naravnost k carju, pripravljena žrtvovati vse, sebe in svoje otroke, samo da izve resnico.

stisnile skrivaj klobaso ali kako drugo dobroto. Najhvaležnejša se je seveda izkazala Mračunova Polonca, ki mu je večkrat dala tudi kaj drobiža za pijačo.

Tako je v loškem okolišu prenehalo ponočno popivanje zakonskih mož. Škrjanček pa zdaj vseeno prihaja na svoj račun. Kadar se pri njem zgledajo možje, niso nikdar sami, temveč pripeljejo s seboj gotovo tudi svoje boljše polovice. Tako se jim ni bati ne «strahu» ne oštevanja, so mnogo zmernejši in zadovoljnejši. Zato ima Škrjanček včasih prav veselo mešano družbo.

Napisal Mate z Goljate.

Ožbovtova vztrajnost.

Ožbovt (govori sam s seboj): «Še osem dni bom nalašč lovil ribe na tem mostu, čeprav nisem zadnjih 14 dni nobene ujel, mogoče me potem občinski svet proglašaj za častnega Janeza Nepomuka.»

Poravnanje.

A.: «Kako je z vašim procesom?»
B.: «Kateri proces mislite?»
A.: «Onega radi lopova, ki vas je ogoljufal za pol milijona.»
B.: «S tem sem se že poravnal, dal sem mu svojo hčer za ženo.»

Prvi, ki je poleg Polonce opazil nenadno izpremembo, je bil sam Škrjanček. Čudil se je, da kmet Mračun ni nikdar več ostal pri njem preko večernih ur in da nikoli več ni pil preko mere. Toda ne le z Mračunom, tudi z drugimi kmeti, ki so sicer skoro vsak večer bili Škrjančkovi gostje, je začelo postajati tako. Drug za drugim so odpadali in se proti večeru žurili domov, preden jih je prišel klicati kdo domačih. Škrjanček je ugal, izpraševal, pa nikakor ni mogel razrešiti uganke.

Zgodilo se je pa, da je Mračun imel zopet opravke v trgu. Polonca je šla z njim in sta se nekako zakesnila. Legla je že prva tema, ko ob povratku dospeta do Škrjančka.

«Ne vem,» izpregovori Mračun svoji Polonci, «žejen sem za en bokal, pa ne vem, ti ne bo prav, kaj?»

Polonca je koj razumela moževo vprašanje. «I, če si žejen,» mu poudari ljubeznivo, «stopiva noter, kdo pa brani?!»

In sta stopila v gostilno in si privoščila dobrega. Bilo je že precej pozno, ko sta se odpravila dalje do doma. Prideta skozi sotesko in čim bliže sta prihajala k znamenju, tem bolj je Mračun z radovedno bojaznivo premišljeval: «Bog vedi, ali se nama kaj prikaže...?»

Pa ni bilo ničesar. Mirno sta prišla domov in tedaj je Mračun dognal v sebi: «Ej, svojo Polonico vzamem seboj, kadar pojdem zopet v trg in k Škrjančku, pa bo vse prav!»

Enako izkušnjo so dognali tudi ostali kmetje v loškem okolišu. Zakaj povedati moramo, da se je tudi njim pojavila prikazen, vsakemu po enkrat in vsem po vrsti. In kakor Mračun, so se tudi oni čuvali poznega povratka iz gostilne. Drug drugemu se niso izdali, tem manj so svojim ženicam kaj črhnilo o prikazni. No, ženice so se tiho smehljale in bile hvaležne Mračunovi Polonci, ki je s svojim prebrisanim premislekom pripravila njihove zakonske može po vrsti k izpreobrnjenju.

Vsa «prikazen» pa je obstojala v tem, da je Polonca najela za vse pripravnega Kobalovega Jožka, ki je, ogrnjen z belo plahto, pričakal Mračuna za znamenjem v soteski, ga prestrašil in vrgel za njim hud očitek: «Pijanec!» Drug večer se je «strah» pokazal Balantu, tretji večer Blažonu in tako dalje, dokler niso vsi loški zakonski možje, ki so radi zaostajali pri Škrjančku do ure duhov, doživeli prikazni in izpreobrnjenja.

Kobalov Jožek je bil zadovoljen s svojim opravkom, ki mu je dobro nesel. Kadar se je kod oglašil, so mu gospodinje rade

Vprašala je carja naravnost, kje je Orlov. Odgovor je bil brutalen; car ji je vrgel v obraz, da ve vse. Zato je usoda Orlova, ki se je tako pregrešil proti svojemu vladarju, zapечатena, ona pa naj živi v večni negotovosti in strahu.

V tem trenutku je carica pozabila na svoje dostojanstvo, na svojo deco in na vse, bila je samo žena, ki ljubi in drhti za življenje svojega ljubimca. In sedaj je ona izgovorila najstrašnejšo grozljivo. Če ji car ne zajamči, da je Orlov živ in svoboden ter izven vsake nevarnosti, bo ona pred vsem svetom, in sicer o priliki slavnosti v Moskvi razglasila, da carevič ni sin Nikolaja II. Ta prizor se je odigral v carskem dvoru dva dni pred slavnostjo v Moskvi, kateri sta car in carica prisostvovala v skrajni razburjenosti.

Razno

× **Človek, star 168 let.** Neki finski list poroča, da živi blizu litavske meje človek, ki je star že 168 let. Sedaj se je njegovo zdravstveno stanje poslabšalo in tako se je pričela zanj zanimati tudi javnost. Starček je bil vso dolgo dobo svojega življenja zdrav in krepak. Rodil se je leta 1755. in bil vojak za časa vlade Katarine Velike, služil še pod Aleksandrom I. in se udeležil več bitk. Nikolaj I. mu je dal pokojnino, katero je užival do propada ruskega carstva. Tretjič se je oženil v 93. letu svoje starosti in je iz tega zakona imel še tri otroke.

× **Roman lepe Francozinje.** V Londonu je bil te dni zaključen velik proces, ki je vzbujal ogromno pozornost. Proces je razkril pravi roman ženske duše — roman, ki prav za prav ni roman, ker se dogaja vsak božji dan v palačah in kočah, roman nesrečnega zakona. Toda ozadje je nekoliko romantično. Lepa Francozinja Maggie Meller se je seznanila z bogatim Egiptčanom, ki je bil princ po rodu, z Ali Fahmy bey-jem. Med mlado Parižanko in egiptčanskim princem se je vnela ljubezen, ki je bila tako močna, da je gospodična Maggie zapustila svojo družino in se podala z ljubljencem princem v daljni Egipt. Tu je prestopila v mohamedansko vero in se je dala s princem poročiti. Toda odslej je bil princ — o čigar plemeniti krvi pa sodišče resno dvomi — povsem drugačen. Začel je s svojo Francozinjo postopati skrajno sirovo in nič ni hotel vedeti o njeni ljubosumnosti, temveč se je prav po turško obdal z drugimi ženskami. Tako se je zakon spremenil za zaljubljeno Francozinjo v pravi pek. Mož je videl v nji svojo sužnjo in je ni pustil nikamor. Pred meseci pa se je vendarle dal omehčati in jo je vzel s sabo na potovanje v London. Med vožnjo iz Pariza v London pa se je razvnela stara mržnja in ko sta prispela v neki londonski hotel, sta se zakonca hudo sprla. Gospa je urno pograbila revolver in je tako zvanega princa ustrelila. Pred sodiščem je izpovedala vse križe in težave svojega zakona in sodniki so jo soglasno oprostili. Ko je zapuščala sodno dvorano, ji je občinstvo napravilo burne ovacije.

× **Amerikanska.** Ameriški list «Glas Svobode» poroča nastopni zanimiv dogodek: «Neki kolesarski policist v Cikagu je odšel zgodaj zjutraj od doma. Nenadoma je zapazil, da luči na njegovem motornem kolesu ne gorijo. Služba in izvrševanje zakona sta mu tekom dolgih let službovanja že prešla v

kri in meso. Zato ni dolgo poslušal svojih lastnih izgovorov, da mu je opešala električna baterija, temveč je potegnil iz žepa aretacijski listič, zapisal nanj svoje ime in druge podrobnosti, nato pa sam sebe pripeljal pred službujočega policijskega častnika. Ker je bil to prvi prestopek, je službujoči častnik aretacijski list raztrgal in izpustil aretiranca brez kazni.»

× **Sedanje stanje ruske žurnalistike.** Dne 1. avgusta 1923. je izhajalo v področju sovjetske Rusije 590 časopisov, med temi 169 dnevnikov. Dnevna naklada vseh teh listov je znašala 2,090.000 izvodov; od teh se v sami Moskvi tiska 657.000 izvodov. Drugo časopisje kakor komunistično v Rusiji sploh ne izhaja. Socialni demokrati in socialni revolucionarji izdajajo le nelegalne liste, katerih je okoli 560. Ker oblasti preganjajo te liste, imajo ti malo čitateljev in radi tega tudi malo naklado.

× **Ženske spoznavš po nogah.** Ženska lepota leži v nogah in ne v potezah obraza, je izjavil slaven nemški zdravnik. «Ako bi vsak mladenič, kadar snubi, zahteval od svoje izvoljenke sliko njenih stopal, namesto njene glave, bi bilo na naši zemlji mnogo več srečnih zakonov,» je izjavil učeni zdravnik. «Po njeni nogi jo lahko spoznaš. Roke in srce proč od dekleta z visokimi petami, špicastimi čevlji ter ploščatimi podplati. Njen razum sega komaj od tal do gležnjev. Taka ženska je vnela plesalka, ki ji je več za zabavo nego za dom. Razumno dekle nosi pametne čevlje ter ima zdravo, normalno nogo.»

× **Star pohotnež v pasti.** Nedavno je v italijansko mesto Treviso dospel tujec, katerega pa so ljudje kmalu spoznali, da ni nihče drug nego bivši župnik v Villorbi, po imenu don Andreo Marostico, ki je pred dvajsetimi leti pobegnil v Ameriko, ker je oskrnil 10 mladih deklet svoje župnije. Bil je takrat pred sodiščem obsojen na dvanajst let ječe in na več sto lir globe. Preden ga je policija mogla aretirati, je don Andreo že zopet pobegnil. Tokrat pa ni prišel daleč, ker mu je v Benetkah že bila policijska tirailica za petami. Tam so ga tudi prijeli. Izprva se je izgovarjal, da nikakor ni identičen z omenjenim župnikom, toda pri preiskavi so našli pri njem celo potni list, s katerim je pred dvajsetimi leti pobegnil v Ameriko. Sedaj bo moral odsedeti staro kazen.

Za smeh in kratek čas

Poravnani dolg.

Ožbovt (prisoli Gašperju zaušnico): «No, sedaj sva pa bot za tistih 100 dinarjev, ki si mi jih dolžan že celo večnost!»

Gašper: «Daj mi še 100 dinarjev, pa mi lahko prisoliš še eno zaušnico!»

Vesela teta.

Ožbovt: «Gustlček, ali si bil priden pri teti?»
Gustlček: «O, zelo! Ko sem prišel k njej, je bilo zelo vesela, še bolj pa se je veselila, ko sem odšel.»

Z odprtimi očmi se ne da spati.

Ožbovt: «Vso noč me je grizlo, vso noč nisem zatisknil očesa in niti četrt ure spal.»

Hotelir: «Seveda, če niste zaprli oči, niste mogli zaspati.»

Času primerno.

V nekem kraju je bila razpisana služba občinskega stražnika. Izmed številnih prosilcev je bil sprejet invalid brez enega očesa. Ko je

nekdo vprašal župana, kako da je sprejel takega prosilca, je župan odvrnil: «E, časi so taki, da mora policija vedno zatiskniti eno oko.»

Ženski kofiček

Vzgoja hvaležnosti. Hvaležnosti je malo na svetu in vendar je to čustvo zelo lepa duševna lastnost. Vse, kar izvira iz ljubezni, vzbuja hvaležnost in veselje. Hvaležni starši bodo imeli tudi hvaležne otroke. Kako prijetno je v taki hiši, kjer se vsaka usluga sprejema s prijazno besedo, kjer se domači od srca razvesele vsakega najmanjšega godovnega darila. Kako pa so nam zopet zoperni godrnjajoči obrazi, ki jih ne razvedri nobena stvar in ki le s težavo in s prisiljeno vljudnostjo spravijo iz ust «hvala». Zahvaljevanje naj ne bo le zunanja oblika, temveč naj prihaja res iz notranjega veselja in iskrenosti. Če vidi dete pri starših resnično hvaležnost, jo bo občutilo tudi samo; spoznalo bo ljubeznivost in dobroto darovalca, pa tudi moralno vrednost daru. Če hočemo v otroku zbuditi veselje nad podarjeno stvarjo, moramo prej sami občutiti zadovoljstvo nad tem, da darujemo. Zato naj bo otrok priča ginjenosti, ki jo občuti siromak, ko sprejme dar. Čut hvaležnosti, vzgojen v otroku, je navadno porok za razvoj drugih dobrih lastnosti otroka.

Prhljaj (prhut, luskinje) spraviš z glave, ako z jajčnim rumenjacom namažeš glavo in potem tako dolgo umivaš z mlačno vodo, da izpereš ves rumenjake. Z rumenjacom zgine z glave tudi prhljaj.

Posestvo na Dolenjskem

obstoječe iz gospodarskega poslojja, niiv, travnikov, gozdov in vinograda, pol ure od železniške postaje in farne cerkve

se po ugodni ceni proda.

Pozvese pri ALOJZIJU PETRETU, Spodnja Straža pri Novem mestu. 56

Odvetnik

dr. Vladimir Knaflič

posluje skupno z dosedanjo odvetniško pisarno

gosp. dr. Josipa Klepca

Ljubljana

Janeza Terdine ulica št. 8 (blizu sodišča, poleg „Zveze slovenskih zadrug“).

Telefon št. 575.

Uradne ure: Od pol 9. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne (ob delavnikih).